

ния елин. Тя е също „заклинание“ за „вечното завръщане към живота, посвещаването миналото на бъдното, триумфалната победа на живота над смъртта и промяната, истинския живот като цялостно негово утвърждаване чрез мъжкото начало, чрез мистерията на пола. [...] В учението за мистерията болката се разглежда като лек, „родилните мъки“ освещават болката изобщо, а тя обуславя всичко растящо, всичко бъдещо, всичко, което ще ни надживее... За да съществува вечната наслада от създаването, за да може жизнената воля вечно да се самоутвърждава, *трябва* да съществува „вечната мъка на родилката...“ Именно в мистерията на дионисиевското се извършва обратът от отрицанието в жизнеутвърждаване, смислова ос на Ницшевата метафора.

Ницшевото стихотворение „Слънцето залязва“ (*Die Sonne sinkt*; буквално: „Слънцето потъва“) се състои от три строфоида, всеки от които е изграден като вариация на един ландшафт, на едно очакване. В архитектуриката на стихотворението са поставени следните нива: знойното пладнене на Слънцето, по пътя към залеза – неговият поглед; и вторият пласт: мъките на „сърцето изгорено“, съдбата на Аза и пътят към смъртта, по който ще поеме. Ландшафтът е проникнат от очакването за идващото. В стихотворението то е: *die grosse Kühle kommt*, което в Славейковия превод е: „великий час настава“, а при Гео-Милевия: „великий хлад настава“. Подчертаването с курсив показва на читателя условия, „фигуративен“ смисъл, експлициран в Славейковия превод.

Първата строфа е изградена върху движението между образите *Luft* („въздух“) и *Verheissung* („обещание, предвещание“), съответно „благовест“ при П. П. Славейков, „предвест“ при Г. Милев: от мараията на жезкия въздух долита все по-отчетливо посланието предвещание за идващия Хлад. Във втората строфа тези образи отсъстват, но като че ли предвестието добива ясен вид като *Gluck* – присъща за разговорния немски дума със значение „късмет“ и по-абстрактно: „щастие“, „благополучие“. Българските преводачи обаче залагат на високата поетична лексика. Ето как е предаден Ницшевият стих:

П. Славейков:

Гео Милев:

In grünen Lichtern /
Spielt Glück noch der braune
Abgrund herauf

И со лучи зелени / купней
към нея пропастта
стъмена

В лъчи зелени / над
сумрачната пропаст /
щастие витас.